

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14Cob/267/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5113211598
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Nemčeková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5113211598.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických včezňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpeného zástupcom Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Y. R., trvale bytom XXX XX U. XXX, štátnemu občanovi SR, v konaní o zaplatenie sumy 1.269,41 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 7C/236/2013-59 zo dňa 28.03.2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 7C/236/2013-59 zo dňa 28.03.2014 z r u š u j e a v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Rozsudok odôvodnil tým, že žalobca podal návrh podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“), ktorým sa domáhal vydania rozsudku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť zmenkovú úrok vo výške 0,25% denne: zo sumy 1.415,83 Eur od 29.03.2010 do 08.08.2010 čo predstavuje sumu 470,77 Eur, zo sumy 1.315,83 Eur od 09.08.2010 do 07.09.2010 čo predstavuje sumu 98,69 Eur, zo sumy 1.215,83 Eur od 08.09.2010 do 06.10.2010 čo predstavuje sumu 88,15 Eur, zo sumy 1.115,83 Eur od 07.10.2010 do 08.11.2010 čo predstavuje sumu 92,06 Eur, z sumy 1.015,83 Eur od 09.11.2010 do 07.12.2010 čo predstavuje sumu 73,65 Eur, zo sumy 915,83 Eur od 08.12.2010 do 06.01.2011 čo predstavuje sumu 68,69 Eur, zo sumy 815,83 Eur od 07.01.2011 do 08.02.2011 čo predstavuje sumu 67,31 Eur, zo sumy 715,83 Eur od 09.02.2011 do 07.03.2011 čo predstavuje sumu 48,32 Eur, zo sumy 660,83 Eur od 08.03.2011 do 06.04.2011 čo predstavuje sumu 49,56 Eur, zo sumy 569,01 Eur od 07.04.2011 do 08.05.2011 čo predstavuje sumu 45,52 Eur, zo sumy 469,01 Eur od 09.05.2011 do 07.06.2011 čo predstavuje sumu 35,15 Eur, zo sumy 369,01 Eur od 08.16.2011 do 06.07.2011 čo predstavuje sumu 26,75 Eur, zo sumy 269,01 Eur od 07.07.2011 do 04.08.2011 čo predstavuje sumu 19,50 Eur, zo sumy 169,01 Eur od 05.08.2011 do 07.09.2011 čo predstavuje sumu 14,37 Eur, zo sumy 69,01 Eur od 08.08.2011 do 06.10.2011 čo predstavuje sumu 5,- Eur, 6 % ročný úrok zo zmenkovej sumy: 1.415,83 Eur od 15.06.2010 do 08.08.2010 čo predstavuje sumu 12,84 Eur, zo sumy 1.315,83 Eur od 09.08.2010 do 07.09.2010 čo predstavuje sumu 6,51 Eur, zo sumy 1.215,83 Eur od 08.09.2010 do 06.10.2010 čo predstavuje sumu 5,81 Eur, zo sumy 1.115,83 Eur od 07.10.2010 do 08.11.2010 čo predstavuje sumu 6,07 Eur, zo sumy 1.015,83 Eur od 09.11.2010 do 07.12.2010 čo predstavuje sumu 4,86 Eur, zo sumy 915,83 Eur od 08.12.2010 do 06.01.2011 čo predstavuje sumu 4,53 Eur, zo sumy 815,83 Eur od 07.01.2011 do 08.02.2011 čo predstavuje sumu 4,44 Eur, zo sumy 715,83 Eur od 09.02.2011 do 07.03.2011 čo predstavuje sumu 3,19 Eur, zo sumy 660,83 Eur od 08.03.2011 do 06.04.2011 čo predstavuje sumu 3,27 Eur, zo sumy 569,01 Eur od 07.04.2011 do 08.05.2011 čo predstavuje sumu 3,- Eur, zo sumy 469,01 Eur od 09.05.2011 do 07.06.2011 čo predstavuje sumu 2,32 Eur, zo sumy 369,01 Eur od 08.06.2011 do 06.07.2011 čo predstavuje sumu 1,76 Eur, zo sumy 269,01 Eur od 07.07.2011 do 04.08.2011 čo predstavuje sumu 1,29 Eur, zo sumy 169,01 Eur od 05.8.2011

do 07.09.2011 čo predstavuje sumu 0,95 Eur, zo sumy 69,01 Eur od 08.19.2011 do 06.10.2011 čo predstavuje sumu 0,33 Eur, bez sumy 234,64 Eur, ktorú sumu žalovaný na úroky zaplatil, zmenkovú odmenu 4,72 Eur a náhrady trov konania. Návrh odôvodnil tým, že je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca 23.10.2009 na zmenkovú sumu 1.415,83 Eur, zaviazal sa k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 29.03.2010. Indosovaná zmenka je vista zmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Zmenka bola vystavená 23.10.2009 na sumu 1.415,83 Eur. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ nezaplatil žiadnu sumu.

Okresný súd podľa čl. 4 ods. 4 Nariadenia vyzval žalobcu tlačivom B, aby doplnil skutkové tvrdenia na uplatnenie pohľadávky o skutočnosti, na základe ktorých bola zmenka vystavená, na základe akého právneho titulu, na základe akých skutkových okolností vznikol žalovanému záväzok, ktorý bol zabezpečený zmenkou, spolu so špecifikáciou zmenkovej istiny s uvedením jej častí. Žalobca v reakcii oznámil, že návrh na uplatnenie pohľadávky nedoplní s tým, že v konaní uplatňoval majetkové práva zo zmenky a nie z pohľadávky. Žalobca zdôraznil, že predmetom konania je výlučne zmenka, a nie iný záväzkový právny vzťah a na zmenke je uvedená zmenková suma, ktorá nepozostáva zo žiadnych častí.

Okresný súd zo žalobcom predloženej zmenky zistil, že žalobca sa zaviazal za túto zmenku pri predložení na rad: Pohotovosť, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, zaplatiť sumu 1.415,83 Sk, zmenkový úrok 0,25 % denne od 29. marca 2010 a splatné: Pohotovosť, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, bez protestu, na plnenie predložiť v lehote štyroch rokov od vystavenia. Zmenka bola vystavená v Liptovskom Mikuláši dňa 23. októbra 2009 s číslom zmluvy 202900064. Okresný súd z pripojeného spisu, sp.zn. 7Er/1356/2011 zistil, že bol podaný návrh na vykonanie exekúcie v prospech oprávneného Pohotovosť, s.r.o., Bratislava, proti žalovanému na vymoženie sumy 1.424,90 Eur spolu s príslušenstvom, na základe exekučného titulu - rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zo dňa 30.05.2011, sp.zn. SR 03922/11. Okresný súd zo zmluvy o úvere zo dňa 23.10.2009 zistil, že žalovaný uzavrel zmluvu č. 202900064 ako dlžník s veriteľom Pohotovosť, s.r.o. a na základe tejto zmluvy sa veriteľ zaviazal poskytnúť dlžníkovi úver vo výške 600,- Eur. Exekučný súd žiadosť o udelenie poverenia zamietol uznesením č.k. 7Er/1356/2011-12 zo dňa 07.12.2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 30.12.2011.

Okresný súd uplatnený nárok žalobcu posúdil podľa ustanovení Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 861/2007, podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a žalobu zamietol z dôvodu, že nebola preukázaná jej dôvodnosť. Okresný súd uviedol, že Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu rozlišuje postup súdu tak, že v prvom štádiu konania, ak sa súd domnieva, že informácie od žalobcu nie sú dostatočné a pokiaľ sa pohľadávka nezdá byť zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný, poskytne žalobcovi možnosť tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky doplniť. Ak žalobca návrh v určenej lehote nedoplní, súd návrh zamietne. Okresný súd konštatoval, že skutkové tvrdenia žalobcu boli nedostatočne jasné, neprimerané a minimalistické, brániace súdu vydať spravodlivé rozhodnutie. S poukazom na judikatúru vyšších súdov nebolo možné v konaní vykonávať dokazovanie, ale vec prejednať len adekvátne návrhu žalobcu, ktorého nemožno nútiť k takému postupu, aby bol v konaní úspešný, poskytovaním ďalšieho priestoru pre uplatňovanie jeho nároku z iného dôvodu, ako práva zo zmenky. Žalobca predložil zmenku, z ktorej vyplýva jej možné použitie ako inštitútu zabezpečujúceho splnenie záväzku žalovaného zo spotrebiteľskej zmluvy. Číslo zmluvy uvedené na zmenke korešponduje s číslom zmluvy o úvere uzavretej medzi žalovaným ako dlžníkom a veriteľom Pohotovosť, s.r.o., Bratislava. Zamietnutím žaloby nebol akceptovaný formalistický prístup žalobcu, ktorý odvodzoval svoj nárok výlučne z povahy inštitútu uvedeného v návrhu (zmenka), keďže takýmto postupom žalobcu dochádza k zastieraniu prvotného spotrebiteľského charakteru vzťahu medzi účastníkmi. Okresný súd podľa Smernice 93/13/EHS konštatoval povinnosť členských štátov Európskej únie zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa. Ďalej poukázal na Smernicu č. 2008/48/ES, podľa ktorej by zmluva o úvere mala zrozumiteľným a stručným spôsobom poskytovať všetky potrebné informácie, aby sa spotrebiteľ mohol oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami. Podľa rozhodnutia Európskeho súdneho dvora C-40/08 je povinnosťou súdu ex offo skúmať neprijateľné podmienky aj bez námietky účastníka konania. Nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom vo vzťahu k samotným účastníkmi zmluvy. Okresný súd poukázal tiež na uznesenie Európskeho súdneho dvora C-76/10, podľa ktorého je úlohou vnútroštátneho súdu určiť, či sa má podmienka zmluvy o úvere považovať za nekalú v zmysle článkov Smernice

a v prípade kladnej odpovede je úlohou súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva. Zo skutkových tvrdení žalobcu pritom podľa okresného súdu nie je možné naplniť úradnú povinnosť súdneho prieskumu ex offa a skúmať dodržanie právnych noriem spotrebiteľského práva. Ak by v danom prípade okresný súd vyhovel žalobe na základe zmenky, postupoval by rovnako ako rozhodcovský súd, ktorého rozhodnutie v exekučnom konaní bolo kvalifikované ako rozhodnutie, ktoré priznáva zákonom nedovolené plnenie.

Podľa okresného súdu nie je možné odčlenenie zmenkového abstraktného vzťahu od spotrebiteľského vzťahu, nakoľko použitie zmenky v spotrebiteľských vzťahoch je maximálne limitované. Bolo preto potrebné zo strany žalobcu doplniť jeho tvrdenia tak, aby bolo možné posudzovať otázku prijateľnosti podmienok spotrebiteľských zmlúv, vrátane zmenky ako zabezpečovacieho inštitútu, čo žalobca odmietol. Prelomeniu zmenky ako abstraktného cenného papiera vo vzťahu k spotrebiteľovi nasvedčuje rozhodnutie Nemeckého Najvyššieho súdu z 25.02.1965. Európsky súdny dvor v Luxemburgu (C-419/11) skúmal, či ručiteľ zo zmenky môže byť spotrebiteľom a o to skôr je daný povinný súdny prieskum postavenia spotrebiteľa, ak ide o samotného dlžníka, ako je to v tomto prípade. Ak žalobca nedoplnil svoj návrh, spôsobil, že nebolo možné zistiť, či sa v danom prípade jedná o spotrebiteľský právny vzťah, ako to nepriamo zo zmenky vyplýva. Ďalšie vyzývanie žalobcu na produkovanie skutkových tvrdení umožňujúcich mu byť v konaní úspešný, by bolo porušením komunitárneho práva a zásady kontradiktórnosti konania. Aj konanie s nízkou hodnotou sporu je sporovým konaním, v ktorom má žalobca povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť. Neunesenie bremena tvrdenia má vždy za následok zamietavé rozhodnutie súdu. Snaha žalobcu o interpretáciu zmenky ako riadneho a plnohodnotného zmluvného dojednania je v hrubom rozpore s elementárnymi zásadami spotrebiteľského práva, keď neumožňuje ex offa preskúmať zmluvu a kauzu právneho vzťahu a prípadnú nekalú povahu zmluvnej podmienky. Zmluvné dojednanie vo všeobecných obchodných podmienkach v úverovej zmluve, ktoré umožňuje, aby zmenková suma pozostávala zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, je v rozpore s § 4 ods. 6 zák. č. 528/2001 Z.z. a umožňuje v rozpore s § 53 ods. 4 písm. k) OZ požadovať od spotrebiteľa neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Dohoda o vyplnení zmenky nebola individuálne dohodnutá, a preto môže predstavovať neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. Nemožno prihliadnuť ani na neprimerane vysoký zmenkový úrok 0,25 % denne, t.j. 91,25 % ročne. Dohoda o vyplnení zmenky by bola právnym úkonom obchádzajúcim zákon, a to normy na ochranu spotrebiteľa, ktorý je v zmysle § 39 OZ absolútne neplatný. O náhrade trov konania okresný súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP a úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal, keďže si túto v konaní neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Odvolanie odôvodnil tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, v konaní došlo k vadám tým, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. Okresný súd rozhodnutie založil na tom, že žalobca na výzvu nedoplnil podanú žalobu, čím spôsobil nemožnosť posúdenia, či sa jedná o spotrebiteľský vzťah. Takýto postup je podľa žalobcu neprípustný a okresný súd nemôže vyzývať na doplnenie či opravu návrhu, ktorá nie je pre prejednávanú vec relevantná, a uplatnením takejto výzvy podmieňovať ďalší postup v konaní. Ak z tohto dôvodu došlo k zamietnutiu návrhu, ide o odňatie možnosti konať pred súdom. Žalobca uviedol, že nemá vedomosť o iných vzťahoch medzi pôvodným vlastníkom zmenky a vystaviteľom zmenky, pričom je vlastníkom cenného papiera, ktorý nadobudol na základe indosamentu. Žiadne iné informácie ani dokumenty k zmenke nemá a v zmysle platného právneho poriadku ich ani nepotrebuje mať na to, aby mohol uplatňovať práva s cenným papierom spojené. V súlade s konštantnou judikatúrou českých a slovenských súdov, je zmenka samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy a nie je možné ju spájať či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Okresný súd sa aplikáciou ustanovení o zmenke obsiahnutých v zákone č. 191/1950 Zb. nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Žalobca zásadne nesúhlasil s tým, že by v takomto konaní súd bol oprávnený z úradnej povinnosti skúmať, či ide o spotrebiteľský vzťah. Keďže súd neuviedol žiadne konkrétne argumenty, je jeho rozhodnutie arbitrálne a nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Žalobca trval na tom, aby okresný súd konal v zmysle právneho poriadku a vyhol sa kreovaniu svojej preskúmačej právomoci tam, kde mu to právny poriadok neumožňuje. Žalobca pritom skutočnosti o existencii iného vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovaným vôbec netvrdil, a teda nebol nositeľom dôkazného bremena. Súd si sám vytvoril pochybnosť o tom, že by medzi predchádzajúcim majiteľom zmenky, ktorý ani nie je účastníkom konania, a žalovaným, mohol existovať iný záväzkový vzťah, než aký je predmetom tohto súdneho konania.

Okresný súd ignoroval ust. § 17 Zákona zmenkového a šekového, podľa ktorého ten, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem, ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Žalovaný tak vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky a keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť žalovaný, tým menej tak môže činiť sám súd. V tejto súvislosti žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Obo 3/2008.

Žalobca uviedol, že predpokladom vydania rozsudku bolo výlučne predloženie originálu zmenky, ktorá ako listinný cenný papier inkorporuje samo právo žalobcu. Žalovaný mohol na základe čl. 5 ods. 3 a ods. 6 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke. Ak tak však neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Samotný súd nie je legitimizovaný na to, aby vznášal námietky voči zmenke za žalovaného. Okresný súd žiadal z vlastnej iniciatívy bez návrhu žalovaného na ťarchu žalobcu vykonať dokazovanie, ktoré by údajne preukazovalo charakter žalovaného ako spotrebiteľa. Sám žalovaný sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľoval a uplatnenú pohľadávku nerozporoval. Prvostupňový súd požadoval od žalobcu preukázanie skutočností, o ktorých žalobca nemal vedomosť a nemal k dispozícii ani požadované listinné dôkazy. Okresným súdom požadované doplnenie žaloby a s tým spojená údajná povinnosť žalobcu mať dokumenty, na základe ktorých mala byť zmenka vystavená, nevyplývajú z právneho poriadku a zo strany okresného súdu boli fabulované. Okresný súd síce poukazuje na predpisy Európskeho a vnútroštátneho spotrebiteľského práva, avšak zo žiadnych ustanovení nevyplýva ním tvrdený nesúhlas s názorom žalobcu, že významnou pre konanie je výlučne zmenka. Okresný súd vykonal dokazovanie oboznámením úverovej zmluvy, exekučného spisu a ďalšími listinnými dôkazmi, avšak ani jeden z účastníkov dokazovanie týmito listinami nenavrhol. Podľa ust. § 120 OSP však v sporovom konaní je dokazovanie ovládané prejednávacou zásadou a súd tak má vykonávať len tie dôkazy, ktoré navrhli účastníci. Žalobca predložil ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, čím jasne, úplne a zrozumiteľne preukázal svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany žalovaného neboli žiadne námietky, a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov. Vo veci mohol okresný súd rozhodnúť o uplatnenom nároku len z predloženej zmenky. Okresný súd vychádzal ako z nespornej zo skutočnosti, že žalovaný so spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o., uzatvoril zmluvu o úvere a že zmenka je zabezpečovacou zmenkou a že žalovaný zmluvu o úvere uzatvoril ako spotrebiteľ. Tieto skutočnosti neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania, a preto ich nemožno považovať za nesporné. Žalobca ani žalovaný sa k týmto okolnostiam nikdy nevyjadřili, a preto neexistuje spôsob, akým by mohol súd dospieť k záveru o ich nespornosti. V odôvodnení okresný súd poukázal aj na rozhodnutie nemeckého najvyššieho súdu z roku 1965. K tomuto rozhodnutiu žalobca uviedol, že mu jeho obsah nie je známy a toto rozhodnutie ani nie je dostupné. Jedná sa o rozhodnutie takmer 50 rokov staré, pričom v čase jeho vzniku prakticky európske spotrebiteľské právo neexistovalo. Rozhodnutie nemeckého najvyššieho súdu nemôže negovať aplikáciu platnej právnej úpravy, ktorá je súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky, a to zákon č. 191/1950 Zb. Nemecký najvyšší súd pritom pri rozhodovaní postupoval podľa nemeckého práva a okresný súd vo svojom rozhodnutí nijakým spôsobom neriešil zhodu či rozdielnosť právnej úpravy Nemecka a Slovenskej republiky. Záver okresného súdu s odkazom na prelomenie abstraktnosti zmenky podľa tohto nemeckého rozhodnutia je v rozpore so záverom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí sp.zn. 5Obo 3/2008, a tiež s rozsudkom Najvyššieho súdu Českej republiky, sp.zn. 25Cdo 1839/2000, podľa ktorého je zmenkový záväzok úplne samostatný a oddelený od prípadného záväzku, ktorý bol pôvodom jeho vzniku.

Z týchto skutočností podľa žalobcu vyplýva, že okresný súd nemôže od žalobcu požadovať preukázanie vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovaným, pretože ide o celkom odlišný právny vzťah, než aký je predmetom súdneho konania. K záveru okresného súdu, že nemožno prihliadať na neprímerane vysoké príslušenstvo pohľadávky v podobe zmenkového úroku 0,25 % denne, je nevyhnuté uviesť, že zmenku vystavil žalovaný a dobrovoľne ju podpísal. Žalobca v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu Nitra sp.zn. 5Co/16/2010, v ktorom súd vyslovil, že zmluvná pokuta vo výške 0,25 % z istiny za každý deň omeškania nie je neprímeraná vzhľadom na účel, ktorý zmluvná pokuta ako zabezpečovací inštitút zabezpečuje. Aj keď sa tento rozsudok týkal inštitútu zmluvnej pokuty, ide o majetkovú sankciu, ktorá má zabezpečiť, aby zmluvná strana zaplatila riadne a včas a v prípade, ak sa tak nestane, slúžila ako sankcia za nedodržanie zmluvných podmienok. Zmenkový úrok na zmenke má rovnakú funkciu, ako zmluvná pokuta, a preto je toto rozhodnutie v prejednanom prípade aplikovateľné. Žalobca poukázal tiež na závery uznesenia Krajského súdu v Prešove, sp.zn.

10Co/79/2013, ktoré bolo vydané v identickej právnej veci a rovnako na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 43CoZm/10/2013 a uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 43Cob/316/2013. Žalobca konštatoval, že okresný súd zmaril konanie ako také, a to porušením nariadenia, keď vôbec neumožnil viesť kontradiktórny spor, čoho dôsledkom došlo aj k porušeniu práva žalobcu na prístup k súdu. Žalobca žiadal napadnutý rozsudok okresného súdu zmeniť a návrhu v celom rozsahu vyhovieť.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) prejednal vec v medziach ust. § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu zrušil podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f), h) O.s.p. a podľa ust. § 221 ods. 2 O.s.p. vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Krajský súd sa pri posudzovaní dôvodnosti žalobcom podaného odvolania oboznámil s obsahom spisového materiálu. Z tohto zistil, že žalobca uplatnil nárok na zaplatenie pohľadávky vyplývajúcej zo zmenky vystavenej žalovaným, a to postupom podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“). Žalobca v tomto návrhu opísal rozhodujúce skutočnosti ohľadom vzniku zmenkovej pohľadávky voči žalovanému a predložil originál zmenky, na základe ktorej uplatňuje právo. V súvislosti s posudzovaním postupu okresného súdu považuje krajský súd za potrebné citovať príslušné ustanovenia Nariadenia a s ohľadom na charakter uplatneného nároku tiež príslušné ustanovenia zákona č. 191/1950 Sb., Zákon zmenkový a šekový.

Podľa čl. 4 ods.1 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady ES č. 861/2007 z 11.07.2007 o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“), navrhovateľ začne európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu vyplnením vzorového tlačiva A, ako je uvedené v prílohe I, a jeho podaním na príslušný súd alebo tribunál osobne, poštou alebo akýmkoľvek iným komunikačným prostriedkom, ako je fax alebo elektronická pošta, ktorý je prijateľný pre členský štát, v ktorom sa konanie začína. Tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky obsahuje opis dôkazov, ktoré podporujú pohľadávku, a prípadne sa k nemu pripoja akékoľvek príslušné podporné dokumenty.

Podľa čl. 4 ods. 4 Nariadenia Ak sa súd alebo tribunál domnieva, že informácie, ktoré poskytol navrhovateľ, nie sú dostatočne jasné alebo primerané, alebo ak tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky nie je správne vyplnené, a pokiaľ sa pohľadávka nezdá byť zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný, dá navrhovateľovi možnosť tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky doplniť alebo opraviť, alebo predložiť týmto orgánom určené doplňujúce informácie alebo dokumenty, alebo vziať pohľadávku späť, a to v lehote určenej týmto orgánom. Na tento účel súd alebo tribunál použije vzorové tlačivo B, ako je uvedené v prílohe II.

Ak sa pohľadávka zdá zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný alebo ak navrhovateľ tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky nedoplnil alebo neopravil v rámci určenej lehoty, návrh sa zamietne.

Podľa čl. 5 ods. 1 Nariadenia, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiadajú niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

Podľa čl. 5 ods.2 Nariadenia po doručení správne vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súd alebo tribunál vyplní časť I vzorového tlačiva C na odpoveď, ako je uvedené v prílohe III. Kópia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a v prípade potreby podporných dokumentov spolu s vyplneným tlačivom na odpoveď sa doručí odporcovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia správne vyplneného tlačiva na uplatnenie pohľadávky.

Podľa čl. 5 ods.3 Nariadenia odporca odpovie do 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a tlačiva na odpoveď tak, že vyplní časť II vzorového tlačiva C na odpoveď, pričom v prípade

potreby poskytnú všetky príslušné podporné dokumenty, a zašle ho späť súdu alebo tribunálu, alebo akýmkoľvek iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď.

Podľa čl. 5 ods.6 Nariadenia akákoľvek protipohľadávka, ktorá sa má podať na vzorovom tlačive A, a akékoľvek príslušné podporné dokumenty sa doručia navrhovateľovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia. Navrhovateľ je povinný odpovedať na akúkoľvek protipohľadávku do 30 dní odo dňa jej doručenia.

Podľa čl. 7 ods.1 Nariadenia do 30 dní od doručenia odpovede odporcu alebo navrhovateľa v lehotách ustanovených v článku 5 ods. 3 alebo 6 súd alebo tribunál vydá rozsudok alebo:

- a) v rámci stanovenej lehoty, ktorá nesmie presiahnuť 30 dní, si vyžiada od strán ďalšie podrobnosti týkajúce sa pohľadávky;
- b) vykoná dôkazy v súlade s článkom 9 alebo
- c) predvolá strany na pojednávanie, ktoré sa uskutoční do 30 dní od predvolania.

Podľa čl. 7 ods.3 Nariadenia, ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ustanovenej v článku 5 ods. 3 alebo 6, súd alebo tribunál vydá rozsudok o pohľadávke alebo protipohľadávke.

Podľa čl. 19 Nariadenia, pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

Podľa čl. I, § 5 ods. 1 zák. č. 191/1950 Sb., Zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov vo zmenke zročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú.

Podľa ods. 2 cit. ust. úrokovú mieru treba udať vo zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú.

Podľa ods. 3 cit. ust. úrok sa počíta od dáta vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený deň iný.

Podľa čl. I, § 10 cit. zák., ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou neobstaranosťou.

Podľa čl. I, § 11 ods.1 cit. zák. každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Podľa čl. I, § 17 cit. zák., kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa čl. I, § 34 ods. 1 cit. zák. je zmenka na videnie zročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Podľa čl. I, § 48 ods.1 cit. zák. majiteľ môže postihom žiadať:

1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané;
2. šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti;
3. trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy;
4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa čl. I, § 75 cit. zák., vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina písaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
3. údaj zročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;

5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť;
6. dátum a miesto vystavenia zmenky;
7. podpis vystaviteľa.

Podľa § 495 OZ platnosti záväzku nebráni, ak nie je vyjadrený dôvod, na základe ktorého je dlžník povinný plniť. Veriteľ je však povinný preukázať dôvod záväzku, s výnimkou cenných papierov hromadne vydaných alebo iných cenných papierov, pre ktoré je zákonom ustanovené, že veriteľ túto povinnosť nemá.

Podľa § 120 ods. 1 O.s.p., účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Krajský súd zistil, že v postupe okresného súdu došlo k vadám a tento postup nebol v súlade s citovanými ustanoveniami Nariadenia, okresný súd nedodrжал relevantné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a pri vykonávaní dokazovania nepostupoval v súlade s ust. § 120 O.s.p.

Okresný súd žiadosťou o doplnenie alebo opravu tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky v zmysle Nariadenia (Tlačivo B) vyzýval žalobcu, aby uviedol na základe akých skutočností bola zmenka vystavená na uvedenú sumu, na základe akého právneho titulu a z akých skutkových okolností vznikol záväzok, ktorý bol zabezpečený zmenkou, vyzval žalobcu špecifikovať zmenkovú istinu s uvedením jej položiek, s uvedením ich výšky, dátumu a dôvodu vzniku, odôvodniť počiatok uplatneného 6% ročného úroku a predložiť príslušné listinné dôkazy. Z návrhu podaného žalobcom je však podľa krajského súdu nepochybné, že žalobca uplatnil nárok výlučne na základe predloženej zmenky vystavenej žalovaným. Zmenka je pritom cenným papierom vydaným v zákonom stanovenej forme, ktorým sa zmenkový dlžník zaväzuje majiteľovi zmenky zaplatiť v mieste a čase uvedenom v zmenke čiastku v nej určenú. Ide o záväzok, ktorý je priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný. Abstraktnosť záväzku zo zmenky má ten dôsledok, že zákon neviaže vznik zmenkových nárokov na žiadne iné okolnosti, než na splnenie formalít, ktoré predpisuje. Jedná sa teda o záväzok platobný, ktorý nie je viazaný na iné vzťahy a ani na hospodárske dôvody vzniku zmenky. S abstraktnosťou zmenkového záväzku počíta priamo citované ust. § 495 Občianskeho zákonníka. Ďalším charakteristickým znakom záväzku vyplývajúceho zo zmenky je jeho nespornosť. Táto je daná tým, že majiteľ zmenky nemusí pri predkladaní zmenky na zaplatenie ani neskôr pri jej vymáhaní preukazovať nič iné len to, že je vlastníkom zmenky. Nemá dôkaznú povinnosť preukazovať, že mu povinný zo zmenky skutočne dlží zmenkovú sumu. Zmenka samotná, pokiaľ je platná, je dostatočným dôvodom pre vznik nároku na čiastku v nej uvedenú a je výlučne na dlžníkovi zo zmenky, aby tento v rámci prípadného súdneho konania vzniesol svoje námietky a tieto v súdnom konaní aj preukázal. Zmenkový záväzok je tiež záväzkom samostatným, ktorý existuje nezávisle na hospodárskom dôvode jeho vzniku. Zmenkový záväzok nemá pôvod v predchádzajúcich kauzálnych pohľadávkach, tie len vytvárajú potrebu založenia zmenkových záväzkov. V prípade vystavenia zabezpečovacej zmenky potom existujú vedľa seba dva záväzky, záväzok pôvodný a popri ňom záväzok zmenkový. Účelom zabezpečovacej zmenky je, aby v prípade omeškania s plnením záväzku všeobecno-právnej povahy bolo zabezpečené plnenie práve zo zmenky; avšak aj záväzok z takejto zabezpečovacej zmenky má povahu abstraktnú a nespornú.

V zmysle uvedených záverov potom krajský súd konštatuje, že zo strany okresného súdu nebol daný dôvod, aby okresný súd žalobcu dodatočne vyzýval na doplnenie jeho tvrdení o právny dôvod záväzku, ktorý viedol k vystaveniu zmenky, ani na preukázovanie spôsobu výpočtu a položiek, z ktorých pozostáva uplatnená zmenková suma. Na riadne uplatnenie nároku na zaplatenie zmenkovej pohľadávky s príslušenstvom žalobcovi postačuje predloženie zmenky a opis rozhodujúcich skutočností, ktorý žalobca podal v čl. 8. návrhu na uplatnenie pohľadávky. Nepredloženie okresným súdom požadovaných dôkazov ani poskytnutie okresným súdom požadovaných informácií tak nemôže byť dôvodom na zamietnutie návrhu v celosti zo strany okresného súdu. Pre posúdenie uplatneného nároku žalobcu nie je relevantné to, že žalobca ako majiteľ zmenky nepreukázal skutočnosti týkajúce sa vystavenia zmenky a ani okolnosti ohľadom kauzálnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorej účastníkom mal byť žalovaný v postavení dlžníka. Odvolací súd je toho názoru, že pre postup okresného súdu, ktorý tlačivom B vyzýval žalobcu na doplnenie skutočností a predloženie ďalších dôkazov ohľadom uplatneného nároku, nebol daný žiadny Nariadením stanovený dôvod. Žalobca presne určil nárok ako nárok zmenkový, ktorý riadne doložil originálom zmenky, čo na jeho preukázanie postačuje. Okresný súd tak nebol oprávnený vyzývať

žalobcu na predloženie iných dôkazov, dokumentov a ani na uvedenie doplňujúcich informácií z dôvodu preukazovania existencie základného spotrebiteľského vzťahu, ktorý mal vzniknúť medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovaným, nakoľko takéto dôkazy nie sú pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku relevantné. Posúdenie takýchto okolností by bolo relevantné výlučne v prípade, ak by žalovaný ako dlžník vzniesol v rámci súdneho konania námietky voči uplatnenému zmenkovému nároku. Ak na takúto výzvu žalobca požadované skutočnosti a dôkazy nedoplnil, nemôže byť táto okolnosť dôvodom pre to, aby okresný súd návrh žalobcu podaný v súlade s Nariadením zamietol pre nesplnenie tejto výzvy, nakoľko doteraz poskytnuté informácie uvedené v návrhu žalobcu a ním pripojené dôkazy umožňujú postup súdu podľa čl. 5 ods. 2 až 5, čl. 7 a čl. 9 Nariadenia. Ak okresný súd z dôvodu nedoplnenia tlačiva žalobcom v takomto prípade uplatnený návrh žalobcu zamietol, v rozpore s Nariadením odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom a porušil jeho právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a tiež právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Krajský súd uvádza, že okresný súd mal postupovať podľa Nariadenia a zaslať žalovanému tlačivo C na odpoveď a následne, s prihliadnutím na skutočnosť, či žalovaný na uplatnený nárok žalobcu v Nariadením stanovenej lehote odpovie alebo nie, určiť ďalší procesný postup. Vykonávať dokazovanie je možné len v súlade s Nariadením, pričom čl. 7 ods. 3 Nariadenia stanovuje koncentračnú zásadu, ktorá má ten dôsledok, že v prípade pasivity žalovanej strany, ktorá napriek riadnemu doručeniu návrhu nedoručí v Nariadením stanovenej lehote súdu odpoveď, musí súd rozhodnúť len na základe dôkazov predložených žalobcom, a teda nevykonáva dokazovanie uvedené v čl. 7 ods. 1 Nariadenia. Tento záver vyplýva z prvej vety čl. 7 ods. 1 Nariadenia, ktorý podmieňuje vykonávanie uvedených dôkazov dorúčením odpovede žalovanej strany. Okresný súd pritom napriek tomu, že mienil postupovať podľa čl. 4 ods. 4 Nariadenia a návrh zamietnuť z dôvodu jeho nedoplnenia, navyše pripojil exekučný spis a pri zamietnutí návrhu vychádzal aj z obsahu listín v ňom obsiahnutých (napr. zmluva o úvere, rozhodcovský rozsudok), hoci žiaden z účastníkov nenavrhol vo veci vykonať takéto dokazovanie a okresný súd takéto dokazovanie vykonal bez toho, aby zo strany žalovaného boli vznesené akékoľvek námietky, ktoré by mohli takýto postup okresného súdu primárne odôvodniť.

V tomto prípade podľa názoru krajského súdu neboli naplnené ani predpoklady pre vykonanie dôkazov nad rámec dôkazných návrhov účastníka konania podľa ust. § 120 ods. 1 O.s.p. Žalobca v danom prípade v tlačive A uplatnil práva zo zmenky a uviedol, že nie je pôvodným majiteľom zmenky, ale je indosatárom. Vo vzťahu k týmto dostatočným tvrdeniam žalobcu nebolo potrebné vykonávať ďalšie dokazovanie, s výnimkou oboznámenia sa s predloženou zmenkou. Dokazovanie okresným súdom nebolo vykonávané ani vo vzťahu k tvrdeniam žalovaného, nakoľko žalovanému okresný súd ani nedal možnosť k uplatnenému nároku žalobcu sa vyjadriť. Okresný súd napriek tomu vykonával dokazovanie úverovou zmluvou a ďalšími listinami získanými z exekučného spisu, ktoré pre rozhodnutie o uplatnenom nároku na zaplatenie zmenkovej sumy s príslušenstvom neboli nevyhnutné, nakoľko na posúdenie a rozhodnutie o uplatnenom nároku, vzhľadom na jeho charakter, postačovala v origináli predložená zmenka.

Krajský súd s poukazom na závery vyjadrené v Náleze Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 499/2012, a to predovšetkým na tie závery, ktoré je potrebné v praxi všeobecných súdov prijať ako všeobecne uplatniteľné, pokiaľ ide o zaujatie stanoviska ku kontradiktórnosti súdneho procesu, k pojmu dokazovanie, k pojmu súdna (právna) vec a prejednanie veci v prítomnosti účastníka konania, dospel k názoru, že okresný súd mal posudzovať práva zo zmenky. Účelom tohto práva účastníka konania je vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, a tým ovplyvniť skutkové zistenia, na ktorých súd zakladá svoje rozhodnutie, keďže skutkové zistenia sú to, čo je účastníkovi nepochybne známejšie ako súdu. Aktivita účastníka pri využívaní tohto práva je v podstatnej miere závislá práve od miery presvedčivosti vykonaných dôkazov, skutkových zistení, ktorých vyvodenie z nich možno očakávať, a miery presvedčenia súdu o vplyve týchto zistení na unesenie dôkazného bremena daného účastníka. Okresný súd dospel z listinných dôkazov, ktoré vykonal bez návrhu účastníka konania, k inému skutkovému stavu, na ktorom založil svoj právny záver o nedôvodnosti pohľadávky žalobcu. Žalobca vo vzťahu k týmto zisteniam okresného súdu nemohol splniť svoju povinnosť tvrdenia a ani dôkaznú povinnosť a nemal možnosť reagovať na posúdenie nároku, ktorý žalobca uplatnil zo zmenky, okresným súdom ako nároku vyplývajúceho zo spotrebiteľského vzťahu založeného zmluvou o úvere.

Nebolo správne ani konštatovanie okresného súdu o tvrdení žalobcu v návrhu, že: „Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ nezaplatil žiadnu sumu“. V skutočnosti žalobca v návrhu

uviedol, že: „Indosant predložil zmenku k zaplateniu pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil 1.650,47 Eur, pričom na zmenkovú sumu uhradil 1.415,83 Eur a na úroky uhradil 234,64 Eur“.

Krajský súd sa nestotožnil ani s postupom okresného súdu, ktorý z (ex offa) pripojeného exekučného spisu bez ďalšieho konštatoval, že zmenka bola vystavená na zabezpečenie spotrebiteľského úveru a vo veci aplikoval spotrebiteľské právo, pričom žalovaný ani nemal možnosť voči uplatnenému nároku žalobcu vzniesť námietky. Žalobca v konaní uplatnil záväzok žalovaného zaplatiť sumu, ktorú do zmenky doplnil pôvodný majiteľ zmenky, avšak okresný súd napriek tomu posudzoval žalobcom uplatnený nárok ako zmluvný záväzok vzniknutý zo spotrebiteľskej zmluvy a nie ako nárok zo zmenky. Je potrebné zdôrazniť, že predmetom žalobcom uplatneného nároku nie je nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, ale nárok zo zmenky, ktorá indosáciou stratila charakter zabezpečovacej zmenky a nadobudla charakter zmenky na platenie.

Vo vzťahu k charakteru zmenkového vzťahu ako vzťahu abstraktného okresný súd uviedol, že tento vzťah nie je možné oddeliť od vzťahu spotrebiteľského, pričom argumentoval rozhodnutím nemeckého najvyššieho súdu z roku 1965 a rozhodnutím Európskeho súdneho dvora v Luxemburgu (C-419/11), ktorý skúmal, či ručiteľ zo zmenky môže byť spotrebiteľom. Krajský súd k tomu udáva, že abstraktný charakter zmenkového vzťahu je vyjadrený §-om 17 zákona zmenkového a šekového. Zásada abstraktnosti zmenkových záväzkov znamená, že v prípade zmenky ide o záväzky, ktoré sú úplne oddelené od všeobecných záväzkových vzťahov, ktoré viedli k ich vzniku. V zmysle tohto ustanovenia potom dlžník nie je oprávnený namietat voči povinnosti zaplatiť zmenku skutočnosti, ktoré vyplývajú z jeho vzťahu s pôvodným majiteľom zmenky, a to práve z dôvodu, že došlo k jej indosácii. Odvolací súd je toho názoru, že výlučne žalovaná strana je tým subjektom, ktorý je oprávnený a zároveň aj povinný tvrdiť na svoju obranu proti platobnej povinnosti všetky skutočnosti, ktoré považuje za významné. Žalovaná strana tak musí tvrdiť a preukázať tiež okolnosti, ktoré by spochybnili abstraktný charakter indosamentu v zmysle ust. § 17 zákona zmenkového a šekového, teda okolnosti, ktoré by preukazovali záver, že majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Dlžník tak musí preukázať, že nový majiteľ nadobudol zmenku nepoctivo. Pri posudzovaní tejto okolnosti je možné zobrať do úvahy i charakter účastníkov zmenkovo-právneho vzťahu. Je možné rozlišovať situáciu, kedy do zmenkového vzťahu vstupuje podnikateľ, ktorý zmenky využíva aktívne pri svojej podnikateľskej činnosti, napríklad na zabezpečenie svojich záväzkov vyplývajúcich z úverových vzťahov, a postavenie spotrebiteľa, ktorý vstupuje do zmenkovo-právneho vzťahu výlučne z dôvodu potreby zabezpečenia jeho záväzku voči veriteľovi, pričom nie je možné predpokladať jeho aktívnu znalosť zmenkovej úpravy. Je tak možné zaoberať sa otázkou, či zo strany veriteľa, resp. jeho právneho predchodcu, ktorý bol pôvodným majiteľom zmenky, nedošlo k zneužívaniu zmenkového práva a či tým nedošlo k neprimeranému zvýhodneniu jednej zo zmluvných strán na úkor druhej strany. Takéto zisťovanie a posudzovanie je však možné v prípade, ak zo strany dlžníka sú vznesené námietky proti jeho povinnosti zaplatiť zmenku, o platnosti a záväznosti ktorej inak nie sú žiadne pochybnosti. Dlžník preto musí takéto námietky v konaní nielen uplatniť, ale ich aj riadne zdôvodniť a preukázať, nakoľko samotný majiteľ zmenky je dostatočne legitímovaný už tým, že drží zmenku, bez toho, aby musel preukazovať dôvod jej vzniku, dôvod jej prijatia, či dôvod jej indosácie a nadobudnutia aktuálnym majiteľom. Záväzok vyplývajúci zo zmenky je záväzkom samostatným, a preto nie je závislý na pôvodnom úverovom vzťahu. Ak žalobca uplatnil nárok zo zmenky, bez ďalšieho nie je možné rozhodovať o záväzkoch zo zmluvy, ani keď by bolo nepochybné, že s danou zmenkou súvisia.

Neobstojí ani odkaz na nemecký rozsudok z roku 1965. Ohľadom tohto rozsudku krajský súd uvádza, že nie je zrejmé, na základe akého právneho stavu bol daný rozsudok vydaný. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu nevyplýva, či právna úprava, ktorú nemecký súd v danom rozsudku aplikoval, je totožná s právnou úpravou obsiahnutou v slovenskom Zákone zmenkovom a šekovom. Z citácie dotknutého nemeckého rozsudku okresným súdom nie je možné zistiť, aký nárok nemecký súd posudzoval, či sa napríklad jednalo o zmenku prevedenú bežným rubopisom alebo rubopisom uskutočneným po lehote na protest, ktorý má len účinky postúpenia pohľadávky, ani to, či nemecký súd na spotrebiteľský charakter zmluvy o úvere prihliadol na námietku zmenkového dlžníka alebo bez takejto námietky. Okrem toho treba poukázať na judikatúru súdov SR, ktorá závery tohto nemeckého rozhodnutia prekonáva názorom, podľa ktorého „...z povahy zmenky ako abstraktného a nesporného záväzku vyplýva, že majiteľ zmenky nemusí pri jej predložení k zaplateniu, prípadne vymáhaníu preukazovať, že mu odporca zmenkovú sumu aj skutočne dlhuje“ (rozsudok NS SR sp. zn. 5Obo 3/2008). Krajský súd poukazuje tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 21/2012,

podľa ktorého„Pohľadávka majiteľa zmenky a povinnosť dlžníka zaplatiť zmenkovú sumu sú právne nezávislé od základného právneho pomeru, majú samostatnú právnu povahu a existenciu. Záväzok zo zmenky je teda záväzkom nesporným a žalobca ako majiteľ zmenky nemá povinnosť svoj nárok preukazovať iným spôsobom, než predložením prvopisu zmenky, ktorá, ak spĺňa formálne náležitosti, zabezpečuje svojmu majiteľovi právo na jej zaplatenie“.

Krajský súd je potom názoru, že závery okresného súdu, ktoré vychádzali z právneho vyhodnotenia základného vzťahu, posúdenie ktorého ani nebolo predmetom sporu, nemôžu postačovať na prelomenie základnej zásady obsiahnutej v ust. § 17 zákona zmenkového a šekového. Postup okresného súdu bol preto v rozpore aj týmto ustanovením zákona zmenkového a šekového, ktoré dokazovanie ohľadom základného vzťahu pripúšťa len vtedy, ak ohľadom kauzálneho vzťahu boli podané a preukázané námietky zo strany dlžníka. Nespornosť a abstraktnosť zmenkových záväzkov môže prelomiť len taká skutočnosť, že sám majiteľ pri nadobúdaní zmenky nekonal poctivo a že konal vedome na škodu dlžníka. Námietka nepoctivého nadobudnutia zmenky ďalším majiteľom na škodu dlžníka však musí byť ako relatívna námietka uplatnená dlžníkom a musí ním byť aj preukázaná. Okresný súd pri posudzovaní uplatneného nároku žalobcu bol oprávnený posudzovať len to, či zmenka obsahuje všetky zákonom zmenkovým a šekovým vyžadované náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť povinne do nej uviesť. Nebol však oprávnený skúmať podmienky jej vystavenia a ani jej prípustnosť či neprípustnosť. Zákaz zneužitia práva je síce jedným zo základných princípov fungovania právneho štátu, napriek tomu právna úprava zmenkového práva je prísne formálna a neumožňuje súdu bez podania námietok dlžníkom prelomiť zásadu uvedenú v ust. § 17 zákona zmenkového a šekového tak, aby sa mohol súd zaoberať základným záväzkovým vzťahom.

Krajský súd nesúhlasí ani s právnym posúdením, ktoré okresný súd vykonal vo vzťahu k ustanoveniam zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktoré krajský súd považuje za potrebné v tejto súvislosti citovať.

Podľa § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu 23.10.2009, v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Podľa § 4 ods. 7 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, v znení účinnom ku dňu vystavenia predmetnej zmenky 23.10.2009, veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 6 veriteľom.

Okresný súd z uvedeného ustanovenia § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z. dospel k záveru o možnej neplatnosti dojednania o vystavení zmenky. V zmysle citovaného § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. mohol veriteľ prijať od dlžníka zmenku na zabezpečenie svojho nároku zo spotrebiteľského úveru, len ak sa jednalo o zmenku zabezpečovaciu a zmenková suma bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške max. 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Ak by v prejednávanom prípade zmenková suma vyplnená do zmenky túto maximálnu zmenkovú sumu podľa ust. § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. presahovala, podľa názoru krajského súdu mohla táto skutočnosť mať za následok len vznik práva na náhradu škody, avšak nemohla spôsobiť neplatnosť zmenky a ani neplatnosť dohody o jej vyplnení. Samotný zákon č. 258/2001 Z.z. totiž porušenie ust. § 4 ods. 6 nesakcionoval (úplnou) neplatnosťou zmenky, či neplatnosťou dohody o vyplnení zmenky, ale vznikom zodpovednosti veriteľa za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením povinnosti podľa tohto ustanovenia veriteľom. V dôsledku porušenia tohto zákonom ustanoveného obmedzenia tak prípadne mohol žalovanému vzniknúť výlučne nárok na náhradu škody voči pôvodného veriteľovi, teda voči spoločnosti pohotovosť, s.r.o., ktorá zmenku vystavenú v rozpore s týmto ustanovením od žalovaného ako dlžníka prijala, resp. ju v rozpore s týmto ustanovením vyplnila. pohotovosť, s.r.o. však nie je účastníkom tohto konania a v dôsledku porušenia

tejto zákonnej povinnosti nemohol vzniknúť žiaden nárok žalovanému ako dlžníkovi voči žalobcovi, ktorý nie je veriteľom z pôvodného úverového vzťahu.

S ohľadom na uvedené skutočnosti neobstoja ani právne závery okresného súdu o možnom posúdení zmluvného dojednania o vyplnení zmenky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky. Okresný súd argumentoval tým, že dohoda o vyplnení zmenky má byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou z dôvodu, že umožňuje veriteľovi požadovať od spotrebiteľa zmenkovú sumu, ktorá pozostáva zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa zo zmluvy, a požadovať neprímerane vysokú sumu ako sankciu. Krajský súd v tejto súvislosti opätovne poukazuje na ust. § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z., ktoré priamo počítalo s tým, že za účelom zabezpečenia nárokov veriteľa zo spotrebiteľského úveru je možné vystaviť zabezpečovaciu zmenku, ktorá však musí spĺňať zákonom v danom ustanovení určené podmienky. Zákon pritom priamo počítal aj s tým, že zmenka bude vystavená ako blankozmenka, keď uvádzal, že veriteľ je povinný dlžníkovi vydať zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s týmto ustanovením. Samotný zákon tak počítal s tým, že dlžník vystaví blankozmenku, ktorú dodatočne vyplní veriteľ. V danom čase tak vystavenie takejto zmenky bolo v súlade s právnou úpravou zákona o spotrebiteľských úveroch, a teda nie je možné konštatovať, že by sa malo jednať o postup veriteľa na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky. Ako už bolo uvedené vyššie, otázku porušenia zákonom stanoveného limitu, do ktorého je možné stanoviť zmenkovú sumu, zákonodarca riešil nie neplatnosťou zmenky alebo dohody o jej vyplnení, ale vznikom osobitného nároku spotrebiteľa na náhradu škody vzniknutej spotrebiteľovi porušením tohto ustanovenia veriteľom. Krajský súd tak konštatuje, že nebolo zistené, že by zmenka bola vystavená v rozpore so zákonom, alebo že by dohoda o jej vyplnení zákon obchádzala. Vzhľadom k tomu, že žalobcom predložená zmenka spĺňala všetky Zákonom zmenkovým a šekovým požadované náležitosti, jedná sa o platnú vlastnú zmenku vystavenú žalovaným.

Okresný súd vo vzťahu k žalobcom uplatnenému nároku na zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne konštatoval, že na toto neprímerane vysoké príslušenstvo pohľadávky nie je možné prihliadať. Záver o neprímeranej výške zmenkového úroku však okresný súd konštatoval bez toho, aby tento záver bližšie odôvodnil. Krajský súd konštatuje, že z tejto časti odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku nevyplývajú dôvody, pre ktoré okresný súd ku svojmu záveru o neprímeranej výške zmenkového úroku dospel. Odôvodnenie napadnutého rozsudku v tejto časti nie je v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. Vo všeobecnosti platí, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia, pričom sa súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť odôvodnený a dostatočne vysvetlený. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia nie je len formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezodôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť tiež prameňom poznania úvah súdu v otázke zisťovania skutkového stavu a tiež v právnom posúdení veci. Z vyššie uvedených dôvodov dospel krajský súd k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je potrebné podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) a h) O.s.p. zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Bude úlohou okresného súdu v ďalšom konaní postupovať v zmysle návrhu žalobcu, ktorý si podľa Nariadenia uplatnil ako indosatár právo na zaplatenie zmenky vystavenej žalovaným, pričom žalobca podľa doterajšieho stavu v konaní nie je povinný preukazovať existenciu žiadneho záväzkovo-právneho vzťahu a ani ďalšie skutočnosti, na základe ktorých okresný súd doteraz dospel k záveru o nedôvodnosti uplatneného nároku. Žalobca ako nadobúdateľ zmenky, ktorý nie je právnym nástupcom pôvodného majiteľa, nemá povinnosť preukazovať okolnosti týkajúce sa vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovaným. Okresný súd bude postupovať v súlade s čl. 5 a nasl. Nariadenia, doručí žalovanému Tlačivo C na odpoveď a v závislosti od toho, či žalovaný využije svoje právo na odpoveď alebo nie, určí okresný súd ďalší postup v konaní. Len ak žalovaný v odpovedi uplatní voči nároku žalobcu námietky, okresný súd tieto námietky vyhodnotí a v prípade potreby vykoná dokazovanie v súlade s Nariadením. Ak žalovaný v Nariadením stanovenej lehote neuplatní žiadne námietky voči uplatnenému nároku žalobcu, nie je okresný súd bez námietok oprávnený ex offio skúmať a vykonávať dokazovanie ohľadom záväzkovo-právneho vzťahu, aj keď by tento záväzkovo-právny vzťah mohol byť vzťahom spotrebiteľským. Keďže predmetom konania je výlučne nárok uplatnený žalobcom zo zmenky, bude okresný súd tento nárok primárne posudzovať podľa zákona zmenkového a šekového, pričom bude vychádzať z prezentovaného právneho názoru krajského súdu v tom smere, že žalobcom predložená zmenka je platnou zmenkou, spĺňajúcou všetky zákonom zmenkovým a šekovým

vyžadované náležitosti. Pokiaľ v rámci nového konania nedôjde ku kvalitatívne odlišnej zásadnej zmene skutkového a právneho stavu veci, bude okresný súd vychádzať z uvedených záverov krajského súdu.

Podľa ust. § 226 O.s.p., ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Podľa ust. § 224 ods. 3 O.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

Toto rozhodnutie bolo odvolacím súdom prijaté v senáte hlasovaním pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.